

**Pan
Łukasz Dymek
Radny Województwa Opolskiego**

dotyczy interpelacji z dnia 20.03.2019r. nt. działań podejmowanych w zakresie wspierania procesu asymilacji osób pochodzących z Ukrainy.

Szanowny Panie Radny,

W związku z Pana interpelacją dotyczącą działań podejmowanych przez władze województwa w zakresie wspierania procesu asymilacji osób pochodzących z Ukrainy pragnę przekazać, iż samorząd województwa opolskiego świadom jest wpływu, w wymiarze społeczno-kulturalnym czy gospodarczym, jaki wywierają na nasz region cudzoziemcy, w tym w szczególności osoby pochodzące z za wschodniej granicy Polski.

Dostrzegając znaczenie tych osób powołany został pełnomocnik Zarządu ds. Wielokulturowości, do którego głównych obowiązków należy współpraca z mniejszościami narodowymi i kulturowymi zamieszkującymi nasze województwo. W celu określenia możliwości integracji imigrantów przybywających do naszego województwa, Urząd Marszałkowski podjął starania, których celem jest opracowanie „Regionalnego planu działań na rzecz integracji cudzoziemców w województwie opolskim”. Plan ten poprzedzony będzie diagnozą zagadnienia, opracowaną przy współudziale pracowników opolskich uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji i urzędów odpowiedzialnych za takie dziedziny jak: praca, edukacja, bezpieczeństwo, administracja, opieka zdrowotna, pomoc społeczna, kultura, religia oraz sprawy formalne związane z pobytem. Diagnoza powstanie na podstawie badań zarówno społeczności migrantów, jak również społeczeństwa rodzimego naszego województwa. Zjawisko zwiększenia natężenia migracji w naszym kraju, także w naszym województwie, związane jest od 2015 roku ze zwiększeniem jego dynamiki. Trudno mówić o asymilacji imigrantów, wobec raptem kilkuletniego wzmożonego zjawiska, dlatego działania będą ukierunkowane na integrację imigrantów z rodzimym społeczeństwem. Rozwiązania stanowiące narzędzia skutecznej integracji cudzoziemców będą wynikiem Planu. Okres jego opracowywania jest zbieżny z okresem tworzenia nowej Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. Termin opracowania diagnozy, to koniec bieżącego roku, a Planu – I połowa 2020 roku.

Samorząd Województwa podejmuje również inne działania zmierzające do wspierania cudzoziemców, w tym osób pochodzących z Ukrainy. Są one realizowane w głównej mierze przez podległe jednostki: Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu i Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki.

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w przedmiotowym zakresie podejmuje szereg działań:

1. W bieżącym roku realizowane jest badanie poświęcone sytuacji społeczno-ekonomicznej obywateli Ukrainy przebywających na terenie województwa opolskiego.

Badanie to prowadzone jest wśród:

- a) pracowników ukraińskich (ocena warunków pracy, poznanie stopnia integracji społecznej i skłonności do stałego osiedlenia się),
- b) firm zatrudniających Ukraińców (przyczyny pozyskania pracowników cudzoziemskich, ocena zadowolenia ze świadczonej pracy, rozpoznanie branż i zawodów, w których występuje zatrudnienie wskazanych osób),
- c) agencji pracy tymczasowej (ocena współpracy z podmiotami pozyskującymi pracowników cudzoziemskich, prognozy zapotrzebowania na pracę cudzoziemską),
- d) studentów uczelni wyższych (plany zawodowe i osiedleńcze).

W rezultacie pozyskanych informacji planuje się sformułowanie wytycznych dla realizacji projektów współfinansowanych z EFS, zorientowanych na działania integracyjne dla cudzoziemców przebywających na terenie województwa opolskiego.

2. Cudzoziemcy mają możliwość udziału w projektach realizowanych przez WUP w ramach działania 7.6 RPO WO *Godzenie życia prywatnego i zawodowego* pt. „Opolskie dla rodziców i dzieci” oraz „Opolskie dla rodziców i dzieci II”. Projekty skierowane są do osób powracających do pracy po okresie opieki nad dzieckiem do lat 3 i zapewniają pokrycie przez 12 miesięcy kosztów opieki nad dzieckiem w żłobku, klubie dziecięcym lub poprzez opiekuna dziennego. Dotychczas do projektów zgłosiły się cztery osoby obcego pochodzenia.
3. W latach 2017-2018 pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu uczestniczyli w szkoleniach dotyczących zmian w przepisach zatrudnienia cudzoziemców. W roku 2017 dwóch pracowników WUP zostało przeszkolonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w charakterze multiplikatorów mających za zadanie przekazywać uzyskaną wiedzę pracownikom innych instytucji. W efekcie podjętych działań w 2018 r. zrealizowano 6 szkoleń dla dyrektorów powiatowych urzędów pracy, pracowników powiatowych urzędów pracy i pracowników Straży Granicznej. Multiplikatorzy wzięli udział w konferencji poświęconej zatrudnieniu cudzoziemców zorganizowanej przez PUP w Nysie oraz seminarium dla pracodawców zorganizowanym przez PUP w Prudniku. Pod koniec 2018 r. WUP w Opolu zorganizował seminarium dla agencji zatrudnienia, które poświęcone było m.in. legalności zatrudnienia i obowiązkom agencji, które zatrudniają cudzoziemców.
4. W planach na rok 2019 WUP ujął przygotowanie i publikację informatora pod tytułem „Województwo opolskie zaprasza”, który będzie dotyczył warunków życia i pracy w regionie opolskim. Informator wydrukowany będzie w dwóch językach: polskim i ukraińskim.
5. W zakresie wdrażania nadzorowanych przez Wydział Wdrażania POWER i RPO projektów pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, zgodnie z art. 1 ust. 3 *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia

oraz aktywizacji zawodowej są skierowane do obywateli polskich oraz do cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium RP, w tym również do tych, którzy posiadają zezwolenie na pobyt stały czy czasowy w Polsce. Tym samym co do zasady udział w tych projektach mogą brać cudzoziemcy zamierzający wykonywać pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy przebywają na terenie Polski oraz posiadają zezwolenie na pobyt stały lub czasowy na terenie Polski oraz zezwolenie na pracę pod warunkiem spełniania przez nich kryteriów rekrutacyjnych wskazanych we wniosku o dofinansowanie projektu.

Cudzoziemcy mogą brać udział także w ogólnie dostępnych projektach realizowanych w ramach Działania 1.2.1 PO WER, dla którego WUP w Opolu pełni rolę Instytucji Pośredniczącej w województwie opolskim. Osoby takie (w wieku 15-29, w tym przede wszystkim pozostające bez pracy) mogą wziąć udział na tych samych zasadach, co inni uczestnicy projektu. Do chwili obecnej nie zarejestrowano udziału cudzoziemców w tych projektach.

6. Wśród projektów konkursowych w ramach RPO WO 2014-2020 nadzorowanych przez Wydział Wyboru i Realizacji Projektów RPO WO nie ma przedsięwzięć adresowanych wyłącznie do cudzoziemców. Niemniej jednak zgodnie z zapisami RPO WO 2014-2020 grupą docelową w Działaniu 7.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy* oraz Działaniu 7.3 *Zakładanie działalności gospodarczej* mogą być imigranci.
Ponadto grupą docelową w Działaniu 8.3 *Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej* są osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zgodnie z "Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa..." do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zalicza się osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 *Ustawy o pomocy społecznej*, zgodnie z którym przesłanką do udzielenia pomocy społecznej mogą być trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą (...). Dodatkowo do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z art. 1 ust. 2 *Ustawy o zatrudnieniu socjalnym* zalicza się m.in. uchodźców realizujących indywidualny program integracji w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.
7. Wydział Obserwatorium Rynku Pracy WUP na potrzeby bieżących analiz gromadzi i weryfikuje następujące dane statystyczne z systemu Oracle CeSAR: informacje o liczbie oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, o powierzeniu zatrudnienia cudzoziemca oraz liczbie zezwoleń na prace sezonowe.
8. W ramach sieci EURES realizowane są zadania pośrednictwa pracy polegające m.in. na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia, jak i pracodawcom w poszukiwaniu pracowników, upowszechnianiu ofert pracy, informowaniu bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na rynku pracy. Ponadto WUP w Opolu wspiera powiatowe urzędy pracy w zakresie pośrednictwa pracy o zasięgu ponadpowiatowym. Powyższe zadania realizowane są w formie indywidualnych porad, spotkań grupowych, warsztatów, seminariów, konferencji. Pracownicy WUP w Opolu biorą udział w targach pracy organizowanych przez powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy i innych partnerów rynku pracy, podczas których udzielają porad, udostępniają oferty pracy w kraju i za granicą itd. Wśród osób, które korzystają z porad i pomocy w poszukiwaniu pracy, są również obywatele Ukrainy.

- Jednym z wydarzeń na skalę międzynarodową była organizacja Europejskich Dni Pracy online „Silesia Job Days” na portalu www.europeanjobdays.eu. Wydarzenie rozpowszechniane było nie tylko w krajach UE, ale także w krajach nienależących do UE, jak Ukraina. W trakcie wydarzenia polscy pracodawcy oferowali wolne miejsca pracy, a poszukujący pracy z różnych krajów mogli składać podania o pracę w trybie online.
 - 27 maja 2018 r. pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy wzięli udział w wydarzeniu pn. „Opolskie wita” skierowanym do obywateli Ukrainy, w trakcie którego udzielali informacji i porad.
9. Oferta Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP skierowana jest również do obcokrajowców, w tym do obywateli Ukrainy i obejmuje:
- poradnictwo indywidualne, w tym: kompleksowe poradnictwo zawodowe z możliwością stworzenia Indywidualnego Planu Działania, identyfikację i rozwiązywanie problemów zawodowych klienta, pomoc przy wyborze lub zmianie zawodu, uświadomienie predyspozycji zawodowych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, przeprowadzenie badań kompetencji i zainteresowań zawodowych (tzw. NBK i KZZ) oraz testów psychologicznych, korektę lub sporządzanie z klientem życiorysu zawodowego oraz listu motywacyjnego;
 - poradnictwo grupowe, w tym: warsztaty dotyczące metod i sposobów poszukiwania pracy, zasad sporządzania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy z pracodawcą, zasad autoprezentacji i komunikacji interpersonalnej, poznania potencjału zawodowego itp. oraz możliwość przeprowadzenia badań NBK i KZZ na określonej grupie osób bezrobotnych.
10. Wicedyrektor WUP jest członkiem Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przy Wojewodzie Opolskim. Celem Zespołu jest usprawnienie działań prewencyjnych oraz wsparcia i reintegracji ofiar handlu ludźmi – w tym obywateli Ukrainy, a także pobudzenie aktywności lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych w tym zakresie. W ramach prac w Zespole pracownicy WUP prowadzą działania prewencyjne w postaci spotkań informacyjnych i warsztatów skierowanych do osób, które mogą stać się potencjalnymi ofiarami handlu ludźmi.

Również Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki stosuje rozwiązania przyjazne pracownikom napływowym, w tym Ukraińcom. Wśród najważniejszych z nich wymienić można:

1. Odpowiednie przygotowanie pracowników Działów OCRG odpowiedzialnych za udzielanie informacji o naborach wniosków, o dofinansowaniach i informacji gospodarczych (COIE oraz DAIE), mających bezpośredni kontakt z klientami zewnętrznymi. Posługują się oni płynnie językiem angielskim, niemieckim bądź rosyjskim. W przypadkach konieczności tłumaczeń z/na język ukraiński, porównywalnych z wymogami tłumaczeń przysięgłych, OCRG korzysta z pomocy pracowników DZP UMWO.
2. OCRG w ramach projektów w działaniach 2.3 i 7.5 umożliwia dostęp do środków finansowych szerokiemu kręgowi beneficjentów, nie różnicując beneficjentów pod względem kraju pochodzenia. Do otrzymania dotacji/refundacji uprawnieni są zarówno pracownicy zatrudnieni u przedsiębiorców z woj. Opolskiego pochodzący z krajów członkowskich UE, jak i spoza obszaru UE. Ta sama zasada obowiązuje w stosunku do przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowaną na terenie województwa opolskiego. Są objęci możliwością wsparcia finansowego na szkolenia - bez względu na pochodzenie i narodowość.

3. W ramach cyklicznych spotkań informacyjnych dla specjalistów HR, organizowanych w związku z realizacją projektu „Kooperacyjne Opolskie - Profesjonalne Otoczenie Biznesu” (KOOP), podejmowane są zagadnienia dotyczące warunków zatrudniania obcokrajowców, przepisów krajowych i unijnych dotyczących uregulowań związanych z prawem pobytu, prawem pracy, okresem zatrudniania, tworzeniem warunków sprzyjających asymilacji Ukraińców, ułatwień dotyczących ściągania rodzin, posyłania dzieci do przedszkola, szkoły, nauki języka. Częstotliwość spotkań wynika z zapotrzebowania przedsiębiorców na tego typu informacje a spotkania organizowane są we współpracy z firmami pośrednictwa pracy.

Ufając, iż przedstawione informacje spełniają Pana oczekiwania w przedstawionym zakresie, pragnę przekazać, iż kolejne kroki w przedstawionym temacie podjęte zostaną po przyjęciu „Regionalnego planu działań na rzecz integracji cudzoziemców w województwie opolskim”.

Z poważaniem

Członek Zarządu Województwa Opolskiego

Szymon Ogłaza